

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
NAUCZYCIELI I METOD WSPÓŁPRACY
SZKÓŁ Z POLICJĄ W SYTUACJACH
ZAGROŻENIA DEMORALIZACJĄ
MŁODZIEŻY
ORAZ
PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH SZCZEGÓLNYCH
W ZESPOLE SZKÓŁ
PONADGIMNAZJALNYCH
W ORNONTOWICACH**

PODSTAWY PRAWNE STOSOWANYCH PROCEDUR:

- 1) *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich/ Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz.228 z p. zm. – tekst jednolity Dz. U.2002 r. Nr 11 poz. 109/ oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą.*
- 2) *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. 1982 r. Nr 35, poz. 230 z p. zm.*
- 3) *Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198/.*
- 4) *Ustawa z dnia 06 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. z 1990 r. nr 30, poz. 179 z p. zm.*
- 5) *Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.*
- 6) *Ustawa z dnia 07 września 1991 r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z p. zm.*
- 7) *ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ) z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (D.U. 2015, poz.1249)*

CELE PROCEDUR

Celem procedur jest:

- usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych szkoły w sytuacjach trudnych,
- wskazanie działań naprawczych (korekcyjnych, terapeutycznych),
- zapobieganie powtarzaniu się zachowań niepożądanych poprzez wskazanie działań profilaktycznych,
- wypracowanie metod współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia.

Warunki konieczne do stosowania procedur

Adekwatne postępowanie w sytuacjach trudnych wychowawczo wymaga dobrego rozpoznania problemu, zdarzenia, pełnej wiedzy na temat ucznia i jego rodziny, rozpoznania motywów postępowania i zastosowania odpowiedniej procedury postępowania. Nauczycieli i wychowawców może wspierać swą pomocą pedagog szkolny, psycholog szkolny, nadzór pedagogiczny, personel medyczny, pracownicy policji, sądu ds. rodziny i nieletnich, poradni psychologiczno-pedagogicznej. Skuteczność zastosowania procedur wymaga dobrej współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia. Metody, którymi można to osiągnąć to:

- zebrania klasowe integracyjne,
- spotkania indywidualne z wychowawcą,
- spotkania typu wychowawca – pedagog/ psycholog szkolny - rodzic, które można poszerzyć w zależności od sytuacji o wicedyrektora, nauczyciela uczącego danego przedmiotu, kuratora sądowego,
- uwagi zawarte w dzienniku elektronicznym o zaistniałych sytuacjach,
- wezwania listowne i telefoniczne,

- udział rodziców w imprezach szkolnych (konferencje, pokazy, akademie itp.,)
- udział rodziców w wycieczkach szkolnych,
- udział rodziców w działaniach wychowawczych szkoły.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

- spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
- spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat bezpieczeństwa, odpowiedzialności nieletnich za popełnione czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami, na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobu unikania zagrożeń,
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły noszących znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
- udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
- wspólny – szkoły i policji – udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiu demoralizacji przestępczości nieletnich.

UWAGA:

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w „Procedurach (...)” albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę, w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna. Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi, lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

PROCEDURY

1. Uczeń zachowuje się agresywnie wobec innych osób lub niszczy mienie

Nauczyciel/wychowawca internatu/pracownik szkoły, który zauważy zachowanie agresywne ucznia lub zostanie o nim poinformowany zgłasza ten fakt wychowawcy klasy lub pedagogowi.

- 1) Wychowawca (pedagog) przeprowadza rozmowę z uczniem mającą na celu wyjaśnienia okoliczności zdarzenia, uświadamiając mu nieodpowiednie zachowanie.
- 2) W przypadkach gdy agresja skierowana jest na przedmioty, które w jej wyniku uległy zniszczeniu, wychowawca (pedagog) wraz z uczniem i jego rodzicami ustala, w jaki sposób uczeń może naprawić (zminimalizować) efekty swojego negatywnego i nieodpowiedniego zachowania.

Informuje dyrektora szkoły, rodziców/opiekunów.

- 3) W przypadku, gdy agresja skierowana jest przeciwko drugiemu człowiekowi wychowawca (pedagog) przeprowadza rozmowę ze sprawcą i ofiarą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia.

Informuje dyrektora szkoły, rodziców/opiekunów.

- 4) W poważnych przypadkach, jak np. obowiązują procedury postępowania obowiązujące w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego.

- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
- powiadomienie rodziców/opiekunów ucznia-sprawcy,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

- 5) W przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji ucznia z rówieśnikami (pobicia, zaczepianie, itp.) wychowawca w porozumieniu z rodzicami/opiekunami dziecka kieruje je na badania psychologiczne, w celu otrzymania dalszych wskazówek dotyczących pracy wychowawczej z uczniem.
- 6) W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, pedagog szkoły w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia kieruje wniosek do Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.
Zdarzenie dokumentuje notatką z ustaleń i swoich spostrzeżeń, przekazując ją koordynatorowi ds. bezpieczeństwa.

NAJWAŻNIEJSZE ZASADY W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH, (JAK NP. POZYSKANIE INFORMACJI O PODŁOŻENIU ŁADUNKU WYBUCHOWEGO LUB WTARGNIĘCIE NA TEREN SZKOŁY OSOBY, KTÓRA ZAGRAŻA BEZPIECZEŃSTWU UCZNIÓW), KTÓRE POWINIEN PAMIĘTAĆ I PRZESTRZEGAĆ KAŻDY UCZEŃ Z CHWIŁĄ OGŁOSZENIA ALARMU W SZKOLE:

- **śluchać komunikatów i postępować zgodnie z nimi,**
- **bezwzględnie podporządkować się osobom funkcyjnym**
- **być opanowanym i nie ulegać panice,**
- **pamiętać, że najważniejsze jest bezpieczeństwo każdego z nas,**
- **nie lekceważyć zagrożenia, nawet jeżeli nie zagraża Wam bezpośrednio**
- **w miarę możliwości należy się ewakuować,**
- **w przypadku ataku osoby z niebezpiecznym narzędziem bądź z bronią należy bezpiecznie się ukryć,**
- **niewłocznie powiadomić dyrekcję szkoły, nauczyciela lub inną osobę dorosłą.**

2. Uczeń stał się ofiarą czynu karalnego

Nauczyciel/wychowawca internatu/pracownik szkoły podejmuje następujące działania:

- 1) Udziela pierwszej pomocy (przedmedycznej) bądź wzywa pielęgniarkę/lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
- 2) Powiadamia dyrektora szkoły/koordynatora ds. bezpieczeństwa.
- 3) Powiadamia rodziców/opiekunów ucznia.
- 4) Niewłocznie powiadamia policję w celu rozpoznania zaistniałego zdarzenia, zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
Zdarzenie dokumentuje notatką z ustaleń i swoich spostrzeżeń, przekazując ją koordynatorowi ds. bezpieczeństwa.

3. Podejrzanie, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub dopalaczy

Nauczyciel/wychowawca internatu/pracownik szkoły podejmuje następujące działania:

- 1) Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy (w razie jego nieobecności – pedagoga, pielęgniarkę) oraz dyrektora szkoły.
- 2) Odizolowuje ucznia od reszty klasy, nie pozostawiając go samego. Stwarza warunki, które nie zagrażają jego życiu czy zdrowiu.
- 3) W przypadku, gdy uczeń swoim zachowaniem i stanem zdrowia stwarza zagrożenie dla swego życia lub zdrowia innych osób, nauczyciel wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości i udzielenia pomocy medycznej.
- 4) Zawiadamia o fakcie rodziców/opiekuna prawnego i zobowiązuje ich do odebrania dziecka.

- 5) W przypadku odmowy lub braku kontaktu ze strony rodziców/opiekunów, gdy zachowanie ucznia przed przybyciem rodziców/opiekunów daje powody do interwencji policji, dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji.

W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości (stężenie we krwi powyżej 0,5% alkoholu lub wydychanym powietrzu powyżej 0,25% alkoholu na dm^3) policja może przewieźć ucznia do izby wytrzeźwień lub policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych na czas niezbędny do wytrzeźwienia (max 24 godz.). O fakcie umieszczenia w tych miejscach zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz Sąd Rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

Zdarzenie dokumentuje notatką z ustaleń i swoich spostrzeżeń, przekazując ją koordynatorowi ds. bezpieczeństwa lub pedagog szkoły.

Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43¹ ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

4. Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyki

Nauczyciel/wychowawca internatu/pracownik szkoły powiadamia dyrektora oraz podejmuje następujące działania:

- 1) Zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje ustalić (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych), do kogo znaleziona substancja należy.
- 2) Dyrektor zawiadamia policję o zdarzeniu.
- 3) Przekazuje zabezpieczoną substancję oraz zebrane informacje policji. Zdarzenie dokumentuje notatką z ustaleń i swoich spostrzeżeń, przekazując ją koordynatorowi ds. bezpieczeństwa.

5. Podejrzenie, że uczeń posiada substancję przypominającą narkotyki

Nauczyciel/wychowawca internatu/pracownik szkoły powiadamia dyrektora i wychowawcę, koordynatora ds. bezpieczeństwa oraz podejmuje następujące działania:

- 1) W obecności drugiej osoby zatrudnionej (wychowawca, dyrektor, pedagog, koordynator ds. bezpieczeństwa) w szkole ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby, kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Czynności przeszukania może wykonywać jedynie policjant.

Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie dokonać przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność wyłącznie zastrzeżona dla Policji!

- 2) Dyrektor/ koordynator ds. bezpieczeństwa zawiadamia policję o zdarzeniu.
- 3) Wychowawca/dyrektor wzywa natychmiast rodziców/opiekunów ucznia.

- 4) Jeśli uczeń wyda substancję dobrowolnie, zabezpiecza się ją i wraz z zebranymi informacjami przekazuje się funkcjonariuszowi policji do ekspertyzy.
- 5) Gdy uczeń nie chce wydać substancji, pokazać teczeki itd. czeka się na wezwaną policję, która dokonuje przeszukania i pozostałych czynności.
- 6) Jeżeli rodzice/opiekunowie nie stawiają się do szkoły w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji, szkoła powiadamia Sąd Rodzinny.
- 7) Pozostałe czynności wykonywane (przeszukanie, rozmowy) są prowadzone w obecności rodziców/opiekunów lub pedagoga, wychowawcy ucznia.
Zdarzenie dokumentuje notatką z ustaleń i swoich spostrzeżeń, przekazując ją koordynatorowi ds. bezpieczeństwa.

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karane jest:

- posiadanej każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Z przestępstwem mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję. W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i art. 304 Kodeksu postępowania karnego)

6. Szkoła otrzymuje informacje o używaniu przez ucznia środków służących wprowadzaniu się w stan odurzenia, o udziale w grupach przestępczych, nierządzie, czynach przestępczych bądź gdy uczeń przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji

*Nauczyciel/wychowawca internatu/pracownik szkoły powiadamia wychowawcę klasy.
Wychowawca podejmuje następujące działania:*

- 1) Informuje o fakcie pedagoga, dyrektora szkoły.
- 2) Wzywa do szkoły rodziców/opiekunów i przekazuje im informacje.
- 3) Przeprowadza rozmowę w obecności rodziców. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania.
- 4) Zaleca rodzicom/opiekunom szczególny nadzór nad dzieckiem.
- 5) Zobowiązuje rodziców/opiekunów do częstych kontaktów ze szkołą.
- 6) Szkoła pomaga rodzicom w kontakcie z instytucjami wspierającymi pracę wychowawczą rodziny (o ile rodzice/opiekunowie zgłoszą taką potrzebę).
W przypadku braku współpracy rodziców/opiekunów z wychowawcą lub gdy nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły występuje do Sądu Rodzinnego i kontaktuje się z policją.
- 7) W przypadku ucznia, który nie ukończył 17 roku życia, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem i psychologiem szkolnym itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia Sąd Rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

- 9) W przypadku ucznia, który ukończył 17 rok życia i uzyskania informacji o popełnieniu przez niego przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziale w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora bądź policję.

Zdarzenie dokumentuje notatką z ustaleń i swoich spostrzeżeń, przekazując ją koordynatorowi ds. bezpieczeństwa.

Demoralizacja – naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych – art. 4 § 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich

7. Informacja o stanie zagrożenia na terenie szkoły (np. o podłożeniu ładunku wybuchowego) lub znalezienie na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów.

Nauczyciel/wychowawca internatu/pracownik szkoły podejmuje następujące działania:

- 1) Niezwłocznie zawiadamia dyrektora szkoły i koordynatora ds. bezpieczeństwa.
- 2) Wzywa policję : tel.: 997 lub 112, lub najbliższy Posterunek Policji w Orzeszu, tel. 32 3248610,
- 3) Koordynator zapewnia bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom lub ewakuuje je zgodnie z procedurą.
- 4) Uniemożliwia dostęp osób postronnych do tych przedmiotów.
Zdarzenie dokumentuje notatką z ustaleń i swoich spostrzeżeń, przekazując ją koordynatorowi ds. bezpieczeństwa.

8. Agresja ucznia wobec nauczyciela.

W szkołach zdarzają się sytuacje, w których nauczyciel czuje się zagrożony agresją ucznia. Podstawową zasadą obowiązującą w takich przypadkach jest nieukrywanie takich czynów popełnianych przez uczniów. Pogróżki, grożenie nauczycielom to przestępstwo, nie można ich bagatelizować.

Jako, że nauczyciel jest funkcjonariuszem publicznym to podstawowym krokiem, jaki powinien zrobić nauczyciel jest przekazanie informacji, notatki ze zdarzenia dyrektorowi szkoły.

Na dyrektora, który jest prawnie zobowiązany do troski o bezpieczeństwo nauczyciela, spoczywa obowiązek podjęcia kroków adekwatnych do zagrożenia (zawiadomienie organów policji), daje to także poczucie bezpieczeństwa nauczycielowi.

Należy podkreślić, że zadbanie o własne bezpieczeństwo, w razie konieczności prośba o pomoc w sytuacjach trudnych, są zasadniczą sprawą, nauczyciel ma prawo do obrony koniecznej.

Drugim elementem, ważnym w tego rodzaju sprawach, jest szczegółowa dokumentacja zajścia, ustalenie faktów, świadków i w miarę możliwości opisanie ich.

Dyrektor wraz z nauczycielem powinien znaleźć oparcie w radzie pedagogicznej, poinformowanej o zajściu i współuczestniczącej w rozwiązaniu problemu.

9. Uczeń popełnił czyn karalny, naruszył godność nauczyciela, stosował przemoc wobec nauczyciela lub innego pracownika szkoły.

Nauczyciel/wychowawca internatu/pracownik szkoły podejmuje następujące działania:

- 1) Niezwłocznie zawiadamia dyrektora szkoły.
 - 2) Dyrektor/koordynator ds. bezpieczeństwa ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia podanych przez pokrzywdzonego.
 - 3) Wychowawca/Dyrektor powiadamia rodziców/opiekunów ucznia.
 - 4) Uczeń, który popełnił czyn karalny, a przebywa na terenie szkoły, pozostaje pod opieką dyrektora szkoły lub pedagoga.
 - 5) W wypadku gdy rodzice nie podejmują współpracy ze szkołą, szkoła powiadamia Sąd Rodzinny.
 - 6) Niezwłocznie powiadamia się policję, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznana.
 - 7) Wychowawca/dyrektor pomaga policji zabezpieczyć dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa.
- Zdarzenie dokumentuje notatką z ustaleń i swoich spostrzeżeń, przekazując ją koordynatorowi ds. bezpieczeństwa.

Art. 222 Kodeksu Karnego (naruszenie nietykalności cielesnej)
§ 1. Kto narusza nietykalność cielesną funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 wywołało niewłaściwe zachowanie się funkcjonariusza lub osoby do pomocy mu przybranej, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

10. Uczeń, który źle się czuje na lekcji

Nauczyciel/wychowawca internatu/pracownik szkoły podejmuje następujące działania:

- 1) Zasięga opinii pielęgniarki szkolnej, która w razie potrzeby skontaktuje się z rodzicami i ustali z nimi dalsze postępowanie w sprawie ucznia.
- 2) W przypadku nieobecności pielęgniarki kontaktuje się z wychowawcą ucznia, który telefonicznie ustali z rodzicami formę powrotu dziecka do domu.
- 3) W wypadku nieobecności pielęgniarki i braku możliwości skontaktowania się z rodzicami powiadamia się służby ratownicze (pogotowie), o ile zachodzi taka konieczność.
- 4) Powiadamia dyrektora o zaistniałej sytuacji.
- 5) Uczeń nie może być zwolniony z lekcji i pozostać bez opieki.

Zdarzenie dokumentuje notatką z ustaleń i swoich spostrzeżeń.

11. Uczeń uchylający się od obowiązku nauki

Wszyscy nauczyciele są zobowiązani do kontrolowania obecności uczniów na prowadzonej przez siebie lekcji i zaznaczania nieobecności ucznia w dzienniku.

Nauczyciel/wychowawca nadzoruje systematycznie frekwencję uczniów:

- 1) Odnotowując każdą nieobecność ucznia na prowadzonych przez siebie zajęciach.
- 2) Analizując nieobecności ucznia w szkole.

- 3) W przypadku powtarzającego się opuszczania przez ucznia zajęć lekcyjnych wychowawca przeprowadza z uczniem rozmowę wyjaśniającą, motywując go do systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne. Fakt odbycia rozmowy z uczniem nauczyciel dokumentuje wpisem do dziennika.
- 4) Jeżeli frekwencja ucznia nie ulega poprawie, nauczyciel powiadamia o tym fakcie rodziców ucznia, w celu ustalenia przyczyn nieobecności oraz wychowawca udziela uczniowi upomnienia, kary zgodnie ze Statutem Szkoły.
- 5) W sytuacji braku efektów działań wychowawca powiadamia o tym fakcie pedagoga szkolnego, a w przypadku przekroczenia przez ucznia 50 godzin nieobecnych nieusprawiedliwionych kieruje wnioskiem o naganę dyrektora.
- 6) Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę (wyjaśniającą, wspierającą, dyscyplinującą) z uczniem.
- 7) W przypadku dalszych nieobecności z uczniem podpisuje się kontrakt.
- 8) W przypadku dalszych nieobecności ucznia przy równoczesnym braku kontaktu z rodzicami dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą i pedagogiem informuje Sąd dla Nieletnich
- 9) W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50% zajęć edukacyjnych dyrektor szkoły wszczyna egzekucję administracyjną na podstawie Art. 42.1 Ustawy o Systemie Oświaty, w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Wtedy jest realizowany przez dyrektora szkoły następujący tok postępowania:

1. Należy wysłać do rodziców (opiekunów prawnych) ucznia wezwanie o wyjaśnienie w ciągu 7 dni przyczyn zaistniałej sytuacji z zaznaczeniem, że w przypadku dalszego nie wykonywania obowiązku **może zostać** wystosowane upomnienie z kosztami upomnienia, aż do wszczęcia egzekucji administracyjnej z nałożeniem kary grzywny w celu przymuszenia;
 2. Przy braku spodziewanej reakcji należy wysłać do wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), na terenie której mieszka uczeń, który nie ukończył 18 lat zawiadomienie o nieregularnym uczęszczaniu na obowiązkowe zajęcia szkolne.
- 10) Uczeń, który ukończył 18 lat i nie uczęszcza na zajęcia lekcyjne może po wyczerpaniu wszystkich kar statutowych zostać skreślony z listy uczniów.

12. Postępowanie z uczniem, który dokonał fałszerstwa w szkole.

Sytuacje fałszerstwa w szkole to:

- Zmiana zapisów w dzienniku elektronicznym (wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności),
- przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,
- podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich,
- podkładanie prac innych uczniów jako własnych oraz udowodnione przez nauczyciela ściąganie,
- inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w wycieczce itp.).

Nauczyciel/wychowawca internatu/pracownik szkoły podejmuje następujące działania:

- 1) Nauczyciel informuje o tym fakcie dyrektora szkoły, wychowawcę, pedagoga szkolnego.
- 2) Szkoła powiadamia o wszystkim rodziców/opiekunów ucznia.
- 3) Wychowawca klasy z pedagogiem szkolnym organizuje spotkanie z uczniem i jego rodzicami/opiekunami.
- 4) Wspólnie wyjaśniają powody dokonanego fałszerstwa i podejmują decyzję o dalszym postępowaniu wobec ucznia. W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw szkoła kieruje informację i prośbę o interwencję do Policji.

13. Uczeń pali papierosy na terenie szkoły

Nauczyciel/wychowawca internatu podejmuje następujące działania:

- 1) Informuje o tym wychowawcę klasy lub pedagoga, fakt ten odnotowuje w dzienniku elektronicznym w uwagach.
- 2) Wychowawca klasy powiadamia rodziców/opiekunów ucznia o fakcie palenia papierosów przez dziecko.
- 3) Wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą z uczniem.
- 4) Uczeń zobowiązuje się do niepalenia papierosów.
- 5) W przypadku ponownego palenia papierosów na terenie szkoły ze względu na rażące naruszenie statutu szkoły uczeń otrzymuje kary zgodnie ze statutem.

Zdarzenia i podjęte działania dokumentuje notatką w dzienniku.

14. Uczeń, który niestosownie zachowuje się na lekcji zakłócając prawidłowy tok lekcji.

Nauczyciel:

- 1) Podejmuje działania mające na celu podporządkowanie się ucznia regulaminowi szkolnemu.
- 2) Zgłasza po lekcji sprawę do wychowawcy ucznia.
- 3) Wychowawca przeprowadza z uczniem rozmowę wyjaśniająco –dyscyplinującą.
- 3) Po rozpatrzeniu sprawy wychowawca informuje rodziców o zachowaniu dziecka.
- 4) W przypadku braku poprawy w zachowaniu ucznia wychowawca zgłasza ten fakt pedagogowi.
- 4) Wychowawca może zastosować kary przewidziane w Statucie Szkoły.
- 5) Zgłasza sprawę do dyrektora szkoły.
- 6) Jeżeli jest to zachowanie incydentalne, szkoła pozostaje w bezpośrednim kontakcie z rodzicami w celu informowania ich o zachowaniu dziecka. Jeżeli są to sytuacje nawracające, ustala się system pracy z uczniem i oddziaływań indywidualnych (wychowawca, pedagog, rodzice/opiekunowie) w celu eliminacji zachowań niepożądanych.

Zdarzenia i podjęte działania dokumentuje notatką.

15. Używanie wulgaryzmów wobec rówieśników, agresja słowna

1. Przekazanie informacji wychowawcy klasy o zaistniałym zdarzeniu:
 - bezpośrednio,
 - poprzez wpis do dziennika elektronicznego.
2. Rozmowa wychowawcy z uczestnikami zajęcia, określenie przyczyn i skutków.
3. Przeproszenie się uczestników zajęcia, odpowiednio do sytuacji.
4. W przypadku powtarzających się zachowań ujętych w pkt. 15 powiadomienie rodziców ucznia oraz pedagoga szkolnego.
5. Rozmowa wychowawcy z uczniem, jego rodzicem, w obecności pedagoga/ psychologa szkolnego.
6. W przypadku dalszego powtarzania się złych zachowań zobowiązanie rodziców do podjęcia przez ucznia terapii w celu zdobycia umiejętności radzenia sobie z agresją.

16. Postępowanie w przypadku wypadku, któremu uległ uczeń na terenie szkoły.

Nauczyciel/wychowawca internatu/pracownik szkoły podejmuje następujące działania:

1. Niezwłoczne udzielenie poszkodowanemu pomocy (ułożenie w pozycji bocznej gdy sytuacja tego wymaga), zapewnienie mu opieki do momentu przyjazdu karetki pogotowia- wezwanie pielęgniarki szkolnej.
2. Wezwanie fachowej pomocy medycznej (pielęgniarki szkolnej, pogotowia).
3. Powiadomienie o wypadku dyrektora szkoły, inspektora ds. bhp, społecznego inspektora pracy.
4. Powiadomienie rodziców / opiekunów poszkodowanego ucznia.
5. Zabezpieczenie miejsca wypadku.
6. Dalsze postępowanie leży w kompetencji dyrektora szkoły.

17. Postępowanie z uczniem, który wykazuje złe samopoczucie na zajęciach lekcyjnych.

1. Nauczyciel powiadamia pielęgniarkę, inspektora BHP, wychowawcę lub pedagoga.
2. Nauczyciel zasięga opinii pielęgniarki szkolnej, która w razie potrzeby skontaktuje się z rodzicami ucznia i ustali z nimi dalsze postępowania w sprawie ucznia. Sporządzi notatkę służbową i poinformuje wychowawcę lub dyrektora.
3. W przypadku nieobecności pielęgniarki, nauczyciel kontaktuje się z wychowawcą klasy, który telefonicznie ustali z rodzicami / opiekunami ucznia formę powrotu dziecka do domu (sporządza notatkę służbową).
4. Powiadomienie dyrektora o zaistniałej sytuacji.
5. W przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej i braku możliwości skontaktowania z rodzicami powiadamia się pogotowie o ile zachodzi taka konieczność.
6. Uczeń nie może zostać zwolniony z lekcji i pozostać bez opieki.

18. Procedura postępowania w przypadku dokonywania samookaleczeń przez ucznia.

Nauczyciel/wychowawca internatu/pracownik szkoły , który dowiedział się lub zauważył, iż uczeń dokonuje samookaleczeń podejmuje następujące działania:

1. Informuje o tym fakcie pielęgniarkę szkolną lub wychowawcę klasy.
2. Pielęgniarka (a w przypadku jej nieobecności wyznaczone osoby: dyrekcja, nauczyciele wychowania fizycznego, pozostali nauczyciele, a po 15.00 wychowawcy internatu) udziela pierwszej pomocy przedmedycznej poszkodowanemu, informuje o zajściu rodziców, a w razie potrzeby wzywa pogotowie.
3. Wychowawca lub pielęgniarka informuje o zdarzeniu pedagoga szkolnego, a ten dyrektora szkoły.
4. Pedagog szkolny przeprowadza z uczniem rozmowę wyjaśniająco – wspierającą.
5. Pedagog lub wychowawca wzywa do szkoły rodziców, w celu pisemnego zobowiązania ich do przeprowadzenia konsultacji psychologicznych, a w razie konieczności psychiatrycznych. Pisemne przekazanie rodzicom listy placówek, w których mogą znaleźć pomoc.
6. Za zgodą rodziców objęcie ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną w formie wsparcia pedagoga szkolnego lub psychologa.

19. Procedury postępowania w stanach kryzysu suicydalnego (zagrożenie podjęciem próby samobójczej) obowiązujące w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Ornontowicach

1. Ocena ryzyka podjęcia próby samobójczej ma na celu określenie najwłaściwszego sposobu reakcji. Na terenie szkoły wybór określonej interwencji jest uzależniony od odpowiedzi na pytanie: czy uczeń stanowi dla siebie samego zagrożenie i konieczna jest natychmiastowa konsultacja, czy wystarczającą pomoc otrzyma w domu rodzinnym, szkole i konsultacja może być odroczone w czasie?

	Konieczność natychmiastowej pomocy	Pomoc odroczone w czasie
Kryteria	Uczeń ma myśli samobójcze, które mogą przybierać formę bierną (wypowiedzi typu” nie warto żyć, lepiej byłoby umrzeć”) lub aktywną (myślę o tym, aby skończyć ze sobą”). Zaburzenia psychiczne. Uczeń jest impulsywny, niespokojny lub depresyjny.	Uczeń ma problemy bez myśli samobójczych lub myśli nie są sprecyzowane szczegółowo, nie radzi sobie z emocjami. Objawy depresji.
Interwencja	Natychmiastowe działania mające zapewnić bezpieczeństwo, w tym konsultacja specjalistyczna (psychiatra, psycholog, szpital psychiatryczny)	Ustalenie systematycznych spotkań w celu monitorowania nastroju i ryzyka zagrożenia suicydalnego. Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów i radzenia sobie z negatywnymi emocjami.

2. Aby móc ocenić zagrożenie, warto podjąć rozmowę dotyczącą zachowań samobójczych (myśli, planów, wybranych środków, prób). Ważne, aby taka rozmowa była prowadzona w sposób otwarty, ponieważ tylko wtedy może ona przynieść ulgę osobie zagrożonej.
3. Oceny ryzyka dokonuje psycholog/pedagog wspólnie z wychowawcą, informując również dyrektora szkoły.
4. W przypadku konieczności natychmiastowej pomocy należy:
 - a) ciągle towarzyszyć uczniowi, zgłosić sprawę dyrekcji, pedagogowi, psychologowi,
 - b) dyrektor lub pedagog ma obowiązek poinformować o zagrożeniu rodziców,
 - c) niezwłocznie wezwać pogotowie w celu doprowadzenia do konsultacji specjalistycznej lub w porozumieniu z rodzicami skierować do lekarza specjalisty. Decyzję podjąć w zależności od okoliczności,
 - d) przekazać rodzicom namiary na placówki służące pomocą,
 - e) zachęcić rodziców do współpracy z dzieckiem, ze szkołą i placówkami zdrowia psychicznego,
 - f) przekazać nauczycielom uczącym informacje dot. stanu ucznia,
 - g) monitorować zachowanie ucznia na terenie szkoły,
 - h) pedagog/psycholog szkolny jest zobowiązany do kontroli sytuacji i utrzymywania kontaktu z uczniem i jego rodzicami/opiekunami,
 - i) regularne spotkania z uczniem.
5. W przypadku braku konieczności natychmiastowej pomocy (długoterminowe zagrożenie, nie jest groźne) :

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI I METOD WSPÓŁPRACY SZKÓŁ Z POLICJĄ
W SYTUACJACH ZAGROŻENIA DEMORALIZACJĄ MŁODZIEŻY
W ZESPOLE SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH W ORNONTOWICACH

- a) konieczne jest zgłoszenie niepokojących objawów pedagogowi/psychologowi szkolnemu,
 - b) pedagog i psycholog oceniają wspólnie sytuacje, rozmawiają z uczniem, jego kolegami, nauczycielami, rodzicami/opiekunami(w razie potrzeby z dyrekcją szkoły)
 - c) rodzicom/opiekunom udzielane jest wsparcie oraz przekazywana jest lista miejsc, gdzie mogą uzyskać pomoc,
 - d) pedagog, psycholog monitorują sytuacje, poprzez rozmowy z rodzicami/opiekunami, uczniem, nauczycielami, udzielając wsparcia i w razie potrzeby fachowej pomocy.
6. O zaistniałym zagrożeniu suicydalnym oraz planowanych działaniach interwencyjnych dyrektor informuje rodziców na piśmie i zobowiązuje ich do konsultacji specjalistycznej (zalecana psychiatryczna)
7. W przypadku braku współpracy z rodzicem szkoła występuje do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną.

Opracowanie: mgr Izabela Lindner mgr Tomasz Wanicki